

Közigazgatási jog 1. (Szervezeti jog)
2023/2024. tanév őszi szemeszter levelező tagozat
Tantárgyi tematika

Tantárgy neve	Közigazgatási jog 1.
Neptun kódja:	JL5:KIG (1):Szervezeti jog
Képzés - tagozat:	osztatlan jogász mester – levelező tagozat
Kreditszám:	4 kredit
Tantárgyfelelős:	Dr. Fazekas János habil. egyetemi docens
Számonkérés:	Írásbeli kollokvium (jelenléti Moodle-teszt, 45 perc) Feladattípusok: párosító, igaz/hamis, feleletválasztó, rövid kifejtős, táblázatkitöltés stb. Az elégséges ponthatára rendszerint az összpontszám több, mint fele. 3 időpontot fogunk meghirdetni. Csak a 2. utóvizsga lehet szóbeli. Technikai tudnivalók: <ul style="list-style-type: none"> • engedélyezett próbálkozás: 1 • a visszalapozás lehetséges, de nem ajánlott (esetleges lefagyás miatt)
Jegymegajánló teszt:	november 4/11. (szombat)
Időpont: előadás	szeptember 15., 29., október 13., 27. (péntek)
konzultáció	szeptember 16., 30., október 14. (szombat) 12.50-14.20, IX. tanterem konzultációkat tartják: Fazekas János, Bencsik András
Előadási és konzultációs tematika:	
szeptember 15. péntek	előadás A közigazgatás fogalma (Nagy Marianna) Közigazgatás az államszervezetben (Nagy Marianna) A közigazgatás funkciói, feladatai és tevékenységfajtái (Nagy Marianna)
szeptember 16. szombat 12.50-14.20	konzultáció
szeptember 29. péntek	előadás A közigazgatási szerv (Fazekas Marianna) A közigazgatási szervezetrendszer (Bencsik András) A közigazgatás területi beosztása, területszervezés (Nagy Marianna) Az államigazgatás központi szervei (Fazekas János)
szeptember 30. szombat 12.50-14.20	konzultáció + teszt
október 13. péntek	előadás Az államigazgatás területi szervei (Bencsik András) A helyi önkormányzatok (Hoffman István) A köztestületi önkormányzatok (Fazekas Marianna)
október 14. szombat 12.50-14.20	konzultáció + teszt
október 27. péntek	előadás A rendvédelmi és a honvédelmi szervek (Bencsik András) Irányítás, vezetés, felügyelet és ellenőrzés (Nagy Marianna) A közigazgatás személyzete (Fazekas János)
Tananyag:	1. Fazekas Marianna (szerk.): Közigazgatási jog. Általános rész I. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021. 4. kiadás, változatlan utánnomás (Tankönyv) 2. A vizsgakövetelményekben megjelölt kötelező jogforrások

	3. Az előadásokon elhangzottak (A vizsgakövetelményekben az egyes tételcsoportoknál feltüntetve)
Ajánlott irodalom:	A vizsgakövetelményekben az egyes tételcsoportoknál feltüntetve.

Vizsgakövetelmények

I. A közigazgatás fogalmi kérdései. A közigazgatás az államszervezetben

1. A közigazgatás mint igazgatás
2. A közigazgatás mint elkülönült állami tevékenység fogalmi ismérvei, sajátosságai
3. A közigazgatás alapelvei
4. Az Országgyűlés és a közigazgatási rendszer viszonya
5. A köztársasági elnök és a közigazgatási rendszer viszonya
6. A közigazgatás törvényes működésének külső szervezeti biztosítékai I.: Az Állami Számvevőszék ellenőrzési jogai a közigazgatás intézményrendszere felett
7. A közigazgatás törvényes működésének külső szervezeti biztosítékai II: A bíróság és a közigazgatási rendszer viszonya; a bíróságok közigazgatást ellenőrző szerepe
8. A közigazgatás törvényes működésének külső szervezeti biztosítékai III: Az Alkotmánybíróság szerepe a közigazgatás alkotmányosságának biztosításában
9. A közigazgatás törvényes működésének külső szervezeti biztosítékai IV: Az alapvető jogok biztosa és a közigazgatási rendszer; Az ügyészség és a közigazgatási rendszer viszonya
10. A közigazgatás funkciói, feladatai
11. A közigazgatás közhatalmi tevékenységei: a közigazgatási jogalkotás és a hatósági jogalkalmazás
12. A közigazgatás hierarchikus igazgatási tevékenysége
13. Az állami, önkormányzati vagyonnal gazdálkodó szolgáltató és gazdálkodó szervezetek igazgatása; A közigazgatási szervek nem hatalmi viszonyon alapuló tevékenységei

Tananyag: Tankönyv I. rész I-IV. fejezet, előadás

Jogszabályok: Alaptörvény: Az állam 1-47. cikk; 2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről: I. és III. fejezet; 2011. évi CXI. törvény az alapvető jogok biztosáról I. és III. fejezet.; 2011. évi CLXIII. törvény az ügyészségről IV. fejezet; 2011. évi CLI. törvény az Alkotmánybíróságról

Ajánlott irodalom: *Közigazgatástudományi antológia I-II.* (szerk. Molnár Miklós), Budapest: Unió, 2002; különösen: M. WEBER: Az uralom szociológiája II. kötet 33-58.; Renate MAYNTZ: A közigazgatás kialakulása II. kötet 95-105.; H. FAYOL: Az igazgatás fogalmának meghatározása I. kötet 171-173.; A igazgatás elvei és elemei I. kötet 175-184.; Dwight WALDO: Mi a közigazgatás? I. kötet 129-140.

II. A közigazgatási szerv. A közigazgatási szervezetrendszer

14. A közigazgatási szerv fogalma, elhatárolása más közjogi szervtípusoktól, illetőleg a közfeladatokat megvalósító munkaszervezetektől
15. Önálló és nem önálló közigazgatási szervek. A közigazgatási szervek jogképessége(i). A közigazgatási szervek osztályozása, főbb típusai
16. Szervezetalakítási jog a közigazgatásban. A közigazgatási szervek létrehozása és megszüntetése
17. A közigazgatási szervek belső felépítésének szervezéstudományi elvei; a belső felépítés típusai
18. A közigazgatás szervezeti rendszer fogalma; a tagolását meghatározó tényezők. A közigazgatási szervezetrendszer felépítésének elvei
19. A közigazgatás államigazgatási és önkormányzati igazgatási alrendszereinek általános jellemzői

Tananyag: Tankönyv II. rész V-VI. fejezet, előadás

Ajánlott irodalom: FAZEKAS Marianna: *A köztisztviseltek jogi szabályozásának egyes kérdései* Rejtjel, Bp. 2008, III. rész I. fejezet. 2. pont: A közjog alanyai vagy a közjogi személyek, különösen 162-168.; BERÉNYI Sándor: *Az európai közigazgatási rendszerek intézményei.* Budapest: Rejtjel, 2003: 1.4. 60-90.; 3.5. Az államigazgatási

alrendszer, államigazgatási szervek 289-302.; 3.6. A területi önkormányzatok 303-351.; H. A. SIMON: Döntés és ügyviteli szervezés; Tény- és értékelemek a döntésnél. In: *Közigazgatástudományi antológia I-II*. Unió Bp. 2002.: I. kötet 53-62., illetve 63-72.; Luther GULICK: Megjegyzések a szervezetelméletéről. In: *Közigazgatástudományi antológia I-II*. Unió Bp. 2002., I. kötet 87-96.

III. Irányítás, felügyelet és ellenőrzés

20. Az irányítás fogalma (az irányítás szervezéstudományi, szociológiai és jogi fogalma)
21. Az irányítási jogviszony a közigazgatási rendszerben (alanya, tárgya; tartalma; keletkezése, megszűnése)
22. Az irányítási jogosítványok megosztása. Az irányítás fajtái: közvetlen és közvetett irányítás szervei és szakmai irányítás; hierarchikus és hierarchián kívüli irányítás
23. A hierarchikus felügyelet, mint a hierarchikus irányítás része. Az irányítás és a hierarchikus felügyelet a jogi szabályozásban. Autonómiával rendelkező szervezetek feletti törvényességi felügyelet a közigazgatási rendszerben
24. Az ellenőrzés fogalma, ellenőrzési cselekmények. Az ellenőrzés fajtái a közigazgatási rendszerben

Tananyag: Tankönyv II. rész VII. fejezet, előadás

Jogszabályok: 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról (Ksztv.) 2-4.§; 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról (Aht.) II. fejezet 7. cím

Ajánlott irodalom: MADARÁSZ Tibor: *Városigazgatás és urbanizáció*. Budapest: KJK, 1971. 337-348.; IVANCSICS Imre: Az irányítás és felügyelet jogtudományi problémái. In: *A magyar közigazgatás korszerűsítésének elvi és gyakorlati problémái*. Budapest: Unió, 1996.; BÉRCZESI Ferenc - IVANCSICS Imre: A felügyeleti ellenőrzés. *Magyar Közigazgatás* 2003/2.; ZSUFFA István: A közigazgatási szervek irányítása és felügyelete. *Magyar Közigazgatás* 2004/7.; KALTENBACH Jenő: Elméleti problémák az irányítás fogalma köréből *Állam és Igazgatás* 1984/7.; KALTENBACH Jenő: A felügyeleti tevékenység fogalma, fajtái, gyakorlásának eszközei. Ellenőrzés a közigazgatás rendszerében. In: FAZEKAS MARIANNA-FICZERE LAJOS (szerk.): *Magyar közigazgatási jog Általános rész* (szerk.: Osiris Bp. 2006. 248-260.

IV. Az államigazgatás központi szervei

25. A kormányzás és a kormányzati rendszer fogalma
26. Kormányzati rendszerek (prezidenciális, parlamentáris, félpreszidenciális)
27. A központi államigazgatás modelljei (Anglia, USA és a kontinentális európai modellek)
28. A Kormány feladatköre és felelőssége
29. A Kormány szervezete
30. A Kormány normaalkotó tevékenysége
31. A Kormány működése
32. A Kormány jogosítványai az államigazgatási szervezetrendszer irányításában
33. A Kormány jogosítványai az önkormányzatokkal szemben
34. A Kormány munkáját segítő szervek I.: kabinetek, kormánybizottságok, kormánybiztos stb.
35. A Kormány munkáját segítő szervek II.: a kormányzati központ összehangoló feladat- és hatásköre
36. A minisztérium jogi helyzete, szervezeti struktúrája
37. A miniszter feladat- és hatásköre. A Kormány tagjainak normaalkotó tevékenysége
38. A nem minisztériumi jogállású központi államigazgatási szervek I.: A kormányzati főhivatalok
39. A nem minisztériumi jogállású központi államigazgatási szervek II.: A központi hivatalok
40. Az autonóm jogállású központi államigazgatási szervek főbb jellemzői
41. A szabályozó hatóságok elméleti jellemzői. Önálló szabályozó szervek az Alaptörvényben és a hatályos jogszabályokban

Tananyag: tankönyv II. rész VIII. fejezet, előadás

Jogforrások: Alaptörvény (1-47. cikk);

2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról (Kit.) I-II., V-VII. rész; Ksztv., 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról (Jat.); 1352/2022. (VII. 21.) Korm. határozat a Kormány ügyrendjéről, 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről (Kormánystatútum): I. fejezet: ME; II. fejezet: A kormányzati központ

Ajánlott jogforrások:

1505/2022. (X. 20.) Korm. határozat az Európai Unió döntéshozatali tevékenységében való kormányzati részvétel összehangolásáról és az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottságról; 1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról VII. fejezete (a Gazdasági Versenyhivatal jogi státuszára, működésére vonatkozó szabályok); 2015. évi CXLIII. törvény XXIII-XXIV. fejezet (Közbeszerzési Hatóság, Közbeszerzési Döntőbizottság); 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság); 2013. évi XXXVI. törvény III. fejezet (Nemzeti Választási Iroda); 2010. évi CLXXXV. tv. IV. rész I-III. fejezetek (Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság); 2013. évi XXII. törvény a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról, 2021. évi XXXII. törvény a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságáról, 2022. évi XXVII. törvény az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről (Integritás Hatóság), 2022. évi XLIV. törvény az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságról és a kondicionalitási eljárás eredményes lezárása érdekében az Európai Bizottság kérésére elfogadott egyes törvények módosításáról (EUTAF), 2016. évi CLV. törvény a hivatalos statisztikáról (KSH), 1995. évi XXXIII. törvény a találmányok szabadalmi oltalmáról (SZTNH)

Ajánlott irodalom:

MÜLLER György:

- *Kormányról kormányra a rendszerváltás utáni Magyarországon*, Budapest: MK, 2008 II. és III. rész;
- Az Alaptörvény utáni kormányzati viszonyokról. *Közjogi Szemle* 2011/2. 28-32.;
- *Magyar kormányzati viszonyok*. Dialóg Campus Budapest-Pécs 2011.

SÁRKÖZY Tamás: *Magyarország kormányzása 1978-2012 - A szoft diktatúra kormányzásától az újkapitalista konfliktikus demokrácia kormányzásán át a fülkeforradalom vezérdemokráciájának kormányzásáig*. Budapest: Park, 2012.; STUMPF István: A Kormány alkotmányos jogállása. *Új Magyar Közigazgatás* 2015/2.; FRANCZEL Richárd: A nyugati mintaországok miniszterelnöki intézményei. *Pro Publico Bono Magyar Közigazgatás* 2015.1. http://uni-nke.hu/uploads/media_items/ppb-2015-1bel-5589.original.pdf

FAZEKAS János:

- A Kormány szervezetalakítási szabadságának alkotmányos tartalma. In: *Tanulmányok Berényi Sándor tiszteletére*. Budapest: Eötvös, 2010, 59-72.;
- A miniszterelnök jogállásának ellentmondásai egy alkotmánybírói határozat kapcsán. *Jogtudományi Közlöny*, 2010. vol. 65. no. 11. 583-588.;
- A Kormány szervezetalakítási szabadságának alkotmányos szabályozása. *Új Magyar Közigazgatás*, 2013. vol. 6. no. 5, 25-36.;
- A szabályozó hatóságok jogállásának alapkérdéseiről. In: *Jogi Tanulmányok* 2005. 123-154.;
- Szabályozó hatóságok és önálló szabályozó szervek Magyarországon. In: *Új generáció a közigazgatás-tudományok művelésében*. Budapest: ELTE, 2013. http://www.ajk.elte.hu/file/Uj_generacio_konf_kotet_2013.pdf 103-114.;
- Az önálló szabályozó szervek rendeletalkotó tevékenysége Magyarországon. *Új Magyar Közigazgatás* 2015/2.
- *Autonóm államigazgatási szervek*. In: JAKAB András – KÖNCZÖL Miklós – MENYHÁRD Attila – SULYOK Gábor (szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia (Közigazgatási jog*

rovat, rovatszerkesztő: BALÁZS István) <http://ijoten.hu/szocikk/autonom-allamigazgatasi-szervek> (2020)

- *Önálló szabályozó szerv.* In: JAKAB András – FEKETE Balázs (szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia* (Alkotmányjog rovat, rovatszerkesztő: BODNÁR Eszter, JAKAB András) <http://ijoten.hu/szocikk/onallo-szabalyozo-szerv> (2018)

VADÁL Ildikó: A kancellári kormányzati rendszertől a félprezidenciális kormányzás felé. *Új Magyar Közigazgatás*, 2010. vol. 3. no. 8, 38-52.; FORGÁCS Anna: Az ügynökségek jogalkotási hatásköre az Amerikai Egyesült Államokban. *Jogtudományi Közöny* 2014/12. 569-578.; BERÉNYI Sándor: *Az európai közigazgatási rendszerek intézményei* Rejtjel 2003. 3.5. különösen 297-302.; SZAMEL K.- BALÁZS I.-GAJDUSCHEK GY.-KOI GY. (szerk.): *Az Európai Unió agállamainak közigazgatása* (Összehasonlító közigazgatás) Budapest: Complex, 2011.; MÉSZÁROS Szilárd: A kormány alkotmányos helyzete a Német Szövetségi Köztársaságban, kitekintéssel a magyar megfelelő szabályozásra. *Jogelméleti Szemle*, 2010. no. 2, [37]

V. Területi beosztás

42. A közigazgatási területi beosztása. A területbeosztást szabályozó normák. Általános és speciális területbeosztás
43. Területszervezési hatáskörök megoszlása
44. A községgé nyilvánítás feltételei és eljárási szabályai
45. A várossá nyilvánítás
46. A fővárosi területbeosztás

Tananyag: tankönyv XI. fejezet 5. pont, előadás

Jogszabályok: Alaptörvény, 2011. évi CLXXXIX. tv Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.) V. fejezet; 321/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet a területszervezési eljárásról

Ajánlott jogszabály és irodalom:

1994. évi XLIII. törvény Budapest főváros közigazgatási területéről és kerületi beosztásáról
HOFFMAN István - NAGY Marianna (szerk.): *A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata*. Budapest: HVG ORAC, 2017, 3. kiadás (a továbbiakban: Mötv. kommentár) V. fejezet

VI. Az államigazgatás területi szervei. A rendvédelmi és a honvédelmi szervek

47. A területi államigazgatási szervek fajtái. A területi államigazgatási szervek által ellátott feladatcsoportok és tevékenységfajták
48. A fővárosi és megyei kormányhivatalok I.: a hivatal vezetése, szervezeti felépítése; irányítása
49. A fővárosi és megyei kormányhivatalok II.: a kormányhivatal feladatcsoportjai: törvényességi felügyelet; területi koordináció; hatósági jogalkalmazás. A kormányhivatalok működési területe
50. A fővárosi és megyei kormányhivatalok területi szervei: a kerületi és a járási hivatalok (szervezet, feladatcsoportok)
51. A megyei kormányhivatalokba nem integrált területi államigazgatási szervek jogállása, feladatai
52. Az atipikus területi államigazgatási szervek
53. A rendvédelmi szervek sajátosságai, fajtái
54. A honvédelmi igazgatási szervek

Tananyag: tankönyv II. rész IX. és X. fejezet, előadás

Jogszabályok: Alaptörvény 34., 45., 46. cikkek; A különleges jogrend: 48-56. cikkek, 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról (Kit.) V. fejezet; 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról

Ajánlott jogszabályok: 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (Rtv.) I-II. fejezet, 2021. évi CXL. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről

Ajánlott irodalom:

SZABÓ Gábor: A dekoncentráció helye és szerepe a magyar közigazgatásban. *Magyar Közigazgatás* 1995/7-8.; SZIGETI Ernő: Az állami közigazgatás területi szervezetrendszeri térszerkezetének változásai. *Közigazgatási Szemle*, 2008. no. 2, 43-55.; BERÉNYI Sándor: *Az európai közigazgatási rendszerek intézményei*. Budapest: Rejtjel, 2003: 3.5. Az államigazgatási alrendszer, államigazgatási szervek 289-302.; FÁBIÁN Adrián – BENCSIK András: Régi és új szereplők a területi államigazgatásban: járási hivatalok és kormányablakok. *Új Magyar Közigazgatás*: 2 pp. 20-24. (2014), SZAKOS Judit: Az államigazgatás középszintjének főbb strukturális változásai 2011 óta; *Debreceni Jogi Műhely*, 2012. vol. 9. no. 2.; BARTA Attila: *Területi államigazgatás Magyarországon*. Gondolat Kiadó Bp. 2013.; SZAMEL K.- BALÁZS I. - GAJDUSCHEK GY.- KOI Gy. (szerk.): *Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása* (Összehasonlító közigazgatás) Budapest: Complex, 2011.; BACSÁRDI József – CHRISTIÁN László: *Önkormányzati rendészet*. Budapest, 2018.; BALLA Zoltán: Rendészeti közigazgatás. In FAZEKAS Marianna (szerk.): *Közigazgatási jog. Különös rész*. Budapest, 2011. CHRISTIÁN László: *Rendőrség, rendészet*. In JAKAB András – GAJDUSCHEK György (szerk.): *A magyar jogrendszer állapota*. Budapest, 2016.; MOLNÁR Miklós – FAZEKAS János: Honvédelmi igazgatás. In FAZEKAS Marianna (szerk.): *Közigazgatási jog. Különös rész*. Budapest, 2011. 356–382., István HOFFMAN, János FAZEKAS: *The Nature of the “Quasi” – Municipal Policing in Hungary with International and Historical Outlook*. *Lex Localis – Journal of Local Self-Government* 15:(3) pp. 541-558. (2017) [https://doi.org/10.4335/15.3.541-558\(2017\)](https://doi.org/10.4335/15.3.541-558(2017))

VII. A helyi önkormányzati igazgatás

55. A helyi önkormányzatok főbb modelljei: a helyi önkormányzás és a helyi igazgatás
56. A helyi önkormányzás európai standardjai: a Helyi Önkormányzatok Európai Kartája
57. Az önkormányzatok feladatok meghatározásának főbb modelljei: az enumerációs (ultra vires) elvet követő szabályozás; a helyi közügy generálklauzulája
58. A helyi önkormányzatok típusai a szintenkénti tagozódás szerint; a helyi önkormányzatok szintjei és fajtái a magyar önkormányzati szabályozásban
59. Önkormányzati feladatok szabályozása: a helyi közügy fogalma. Kötelező és fakultatív önkormányzati feladatok megkülönböztetése; a községi, a városi, a járási jogú városi és a megyei jogú városi önkormányzati feladatok eltérései a Mötv-ben
60. Az önkormányzatokra ruházott államigazgatási feladatok (címzettek, jogforrások, feladat- és hatáskörök)
61. A fővárosi önkormányzati igazgatás sajátosságai
62. A megyei önkormányzatok feladata, hatásköre, igazgatási szervezete
63. Az önkormányzatok döntései: rendelet, határozat
64. A helyi önkormányzatok testületi szervei – a testületi szervek tipizálása, a képviselőtestület, a bizottságok, a részönkormányzati testületek
65. Az önkormányzati adminisztráció vezetésének főbb típusai
66. A polgármester (főpolgármester) és az alpolgármester(ek) /főpolgármester helyettes(ek)/ feladat- és hatáskörei a magyar szabályozásban
67. A jegyző (fővárosi, megyei főjegyző) és az aljegyző jogi helyzete, megbízatása, feladata, hatásköre a magyar szabályozásban
68. Az önkormányzati (polgármesteri) hivatal irányítása és vezetése, feladatai
69. Az önkormányzati társulások és szerepük a közigazgatásban – az eltérő településméretből adódó problémák kezelése a különböző önkormányzati rendszerekben
70. Önkormányzati társulások a magyar szabályozásban. A közös hivatal
71. Az önkormányzati tulajdon: vagyonelemek; az önkormányzati vagyon, mint a nemzeti vagyon része; az önkormányzati vagyonnal való rendelkezés

72. Az önkormányzatok gazdálkodásának főbb nemzetközi modelljei
73. Az önkormányzatok gazdálkodása a magyar szabályozásban: bevételek, önkormányzati költségvetés; a feladatok ellátásának módjai
74. Az önkormányzatok feletti állami felügyelet elméleti kérdései és főbb modelljei Európában
75. Az Országgyűlés, a köztársasági elnök feladata, hatásköre az önkormányzatokkal kapcsolatban
76. A Kormány, az önkormányzatokért felelős miniszter, az önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter és a szakminiszterek feladata, hatásköre az önkormányzatokkal szemben
77. Az önkormányzatok feletti törvényességi felügyelet az Alaptörvény és a Mötv. szerint: a megyei, fővárosi kormányhivatalok törvényességi felügyeleti jogai
78. A bíróságok és az Alkotmánybíróság jogai az önkormányzatok feletti állami felügyelet gyakorlásában

Tananyag: tankönyv II. rész XI. fejezet, előadás

Jogszabályok: Alaptörvény 31-35. cikkek; 1997. évi XV. törvény a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről; 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.)

Ajánlott jogszabályok: 1990. évi C. tv. a helyi adókról; 1996. évi XXV. tv. a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról; 2014. évi LXXV. törvény az európai területi társulásról; 2011. évi CLI. törvény az Alkotmánybíróságról 37.§; 2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról; 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról XXV. fejezet

Ajánlott irodalom:

Mötv. kommentár;

HOFFMAN István:

- Önkormányzati közszolgáltatások szervezése és igazgatása Eötvös Kiadó 2009;
- Gondolatok a 21. századi önkormányzati jog fontosabb intézményeiről és modelljeiről. A nyugati demokráciák és Magyarország szabályozásainak, valamint azok változásainak tükrében. Budapest, 2015.
- A helyi önkormányzatok feladat- és hatásköri korlátainak értelmezése egyes államok közjogi szabályozásában Jogtudományi Közlöny 2011/5. 278-290.;
- Az önként átvállalt (alternatív) feladatok szerepe a magyar önkormányzati rendszerben. Közjogi Szemle 2011/2. 37-44.;
- Modellváltás előtt a magyar települési önkormányzatok igazgatási szervezetrendszerének vezetésében – nemzetközi kitekintéssel Közjogi Szemle 2011/4. 12-21.;
- A helyi önkormányzatok és szerveik (tisztviselőik) által ellátott feladatok főbb kérdései. Magyar Jog. - 64. évf. 4. sz. (2017.) 216-224.
- A helyi önkormányzati normakontroll alakulása a tervezetek nyomán. Közjogi Szemle. - 9. évf. 4. sz. (2016.) 26-32.;

HOFFMAN István - VERES Enikő: Testületi vezetés az önkormányzatokban Új Magyar Közigazgatás 2011/10.; PÁLNÉ KOVÁCS Iлона: A hatalom térbeli megosztásának örökzöld dilemmái. In: *Bibari Ottó-émlékkönyv*. 2001. 293-304.; BERÉNYI Sándor: *Az európai közigazgatási rendszerek intézményei*: 3.6. A területi önkormányzatok. Budapest: Rejtjel, 2003, 303-351.; MOURITZEN, Poul Erik - SVARA, James H.: *Leadership at the Apex. Politicians and Administrators in Western Local Governments*. Pittsburgh, University of Pittsburgh Press, 2002; KALTENBACH Jenő: *Az önkormányzati felügyelet*. Szeged, Universum Kiadó, 1991.; SZAMEL K. - BALÁZS I. - GAJDUSCHEK GY. - KOI Gy. (szerk.): *Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása (Összehasonlító közigazgatás)* Budapest: Complex, 2011.

VIII. A köztisztviselői önkormányzatok

79. A köztestületi önkormányzatok alapvető ismérvei, szabályozásuk a magyar jogban
80. A köztestületi önkormányzatok fajai
81. A köztestületi önkormányzatok tagsága; a tagsági viszony jogi tartalma
82. A köztestületek által végzett feladatok; közhatalmi jogkörük
83. A köztestületek önkormányzati jogai
84. A köztestületi önkormányzatok szervezeti struktúrája (vertikális és horizontális felépítés; testületek, tisztségviselők, igazgatási szervek; a belső demokrácia garanciái, a tagok jogvédelme)
85. A köztestületi önkormányzatok feletti állami felügyelet

Tananyag: tankönyv XII. fejezet, előadás

Kötelező jogszabály: 2006. évi LXV. törvény az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról (köztestület 8/A.§)

Ajánlott jogszabályok: 1994. évi XL. törvény a Magyar Tudományos Akadémiáról; az 1991. évi XLI. tv. a közjegyzőkről, az 1999. évi CXXI. tv. a gazdasági kamarákról, a 2017. évi LXXVII. tv. az ügyvédi tevékenységről

Ajánlott irodalom: FAZEKAS Marianna: A köztestületekről I-II. Magyar Közigazgatás 1993/3.,4.sz.; FAZEKAS Marianna: A köztestületek szabályozásának egyes kérdései. Rejtjel Kiadó 2008., különösen 11-99.; FAZEKAS Marianna: Karok és rendek. (Néhány gondolat a köztestületekre vonatkozó szabályozás új fejleményeiről) In: Patyi András, Lapsánszky András (szerk.): Rendszerváltás, demokrácia és államreform az elmúlt 25 évben: Ünnepi kötet Verebélyi Imre 70. születésnapja tiszteletére. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2014. 137-145.; BERÉNYI Sándor: Az európai közigazgatási rendszerek intézményei. Rejtjel Kiadó 2003. 3.8. Köztestületi önkormányzatok 396-403.; BARABÁS Gergely: A Kúria ítélete a Magyar Orvosi Kamara tagdíjszabályzatában foglalt regisztrációs díjfizetési kötelezettséget előíró szabály hatályon kívül helyezéséről: közigazgatási bíróság által gyakorolt normakontroll közigazgatási perben. Jogesetek Magyarázata (JEMA). – 2014 (5. évf.) 4. sz. 37-62.

IX. A közigazgatás személyzete

86. A közigazgatás személyzeti rendszere, ennek alapvető sajátosságai
87. A zárt és nyílt személyzeti rendszerek a világ országaiban
88. A közigazgatás személyzeti rendszerének jogi szabályozása Magyarországon
89. A kormánytisztviselői és a köztisztviselői jogviszony keletkezése és megszűnése, feltételrendszere
90. A kormánytisztviselők és a köztisztviselők jogai és kötelezettségei, jogi felelősségük
91. Az utasításoknak való engedelmességi kötelezettség
92. Az összeférhetetlenség a közzolgálati jogban

Tananyag: tankönyv XIII. fejezet, előadás

Ajánlott jogszabály: 2011. évi CXCV. törvény a közzolgálati tisztviselőkről (Kttv.), 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról (Kit.) IV-IX. rész, 2019. évi CVII. tv. a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról (Küt.)

Ajánlott irodalom: LŐRINCZ Lajos: A közigazgatás alapintézményei HVG-ORAC 2010 (2011) V. rész; JÓZSA Zoltán: A közzolgálat helyzete Európában: reformok, jövőképek = Forum. Acta juridica et politica. 2. évf. 1. sz, 2012. 135-148.; GAJDUSCHEK György: Átpolitizált közzolgálat. A személyzeti hatáskörök telepítése a magyar közzolgálat jogi szabályozásában Állam- és Jogtudomány, 2012. vol. 53. no. 1, 3-27.; GYÖRGY István: Alkotmányos közzolgálat. In: Ünnepi tanulmányok Rác Attila 75. születésnapja tiszteletére, 2013. 201-214.; SZAMEL K.- BALÁZS I.- GAJDUSCHEK GY.- KOI GY. (szerk.): Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása (Összehasonlító közigazgatás) Complex, 2011